

Національний технічний університет України
«Київський політехнічний інститут імені Ігоря Сікорського»

Факультет інформатики та обчислювальної техніки

Кафедра обчислювальної техніки

ЗВІТ ДО ЛАБОРАТОРНОЇ РОБОТИ №3

ПРОЕКТУВАННЯ ТА ДОСЛІДЖЕННЯ ПРИСТРОЇВ ДЛЯ ДІЛЕННЯ ЧИСЕЛ

Виконав:

студент групи ІВ-71

Мазан Я. В.

Залікова книжка № ІВ-7109

Перевірив:

Верба О. А.

Київ 2018

Мета роботи: вивчити методи ділення чисел в прямих кодах і способи їх апаратурної реалізації, придбати навички в налагодженні та дослідженні операційних пристроїв.

Теоретичні відомості:

Існують два основних методи ділення чисел: ділення з відновленням і без відновлення від'ємної остачі. Реалізація цих методів вимагає приблизно однакового обсягу устаткування, але при діленні першим методом потрібно більше часу для виконання операції. Тому метод ділення чисел без відновлення залишку є кращим.

Нехай ділене X и дільник Y є n -розрядними правильними дробами, представленими в прямому коді. Знак результату визначається шляхом підсумовування за модулем 2 цифр, записаних в знакових розрядах.

Алгоритм ділення чисел без відновлення залишку зводиться до виконання наступних дій.

1. Одержати різницю $R_0 = X - Y$. Якщо $R_0 \geq 0$, то цифра Z_0 частки, що має вагу 1, а при $R_0 < 0$ – дорівнює 0. Різниця R_0 є залишком.
2. Подвоїти залишок (одержати $2R_i$).
3. Якщо $2R_i < 0$, то додати, а якщо $2R_i \geq 0$, то відняти Y . Якщо знову отриманий залишок $R_{i+1} \geq 0$, то $Z_{i+1} = 1$, інакше $Z_{i+1} = 0$.
4. Повторити пп. 2 і 3 $n-1$ раз.

Пункт 2 алгоритму можна замінити пунктом “зменшити в два рази дільник”. Наявність двох інтерпретацій другого пункту дає два основних варіанти реалізації ділення.

Перший спосіб ділення.

При реалізації ділення за першим способом здійснюється зсув вліво залишку при нерухомому дільнику.

Другий спосіб ділення.

При реалізації ділення другим способом (із зсувом дільника) збільшується розрядність регістрів $RG1$, $RG3$ і суматора SM .

Хід роботи:

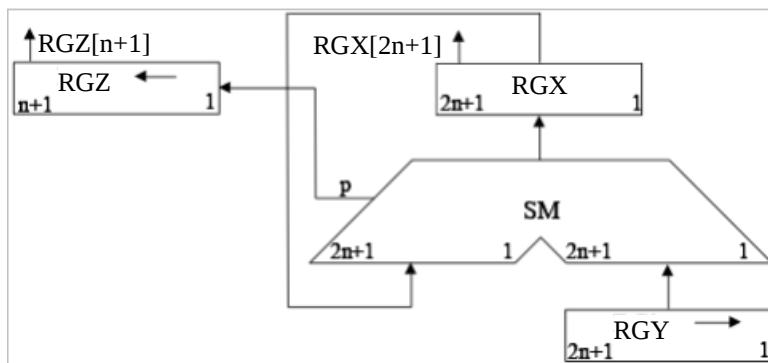
1. Номер залікової книжки - $7109 = 101111000101_2$. $a_7 = 1$; $a_6 = 0$; $a_5 = 0$; $a_4 = 0$; $a_3 = 1$; $a_2 = 0$; $a_1 = 1$;

a_3	a_2	a_1	Спосіб ділення, розрядність операндів	Додатні дробові операнди	
1	0	1	2-й, 7	,1000001	,1110101

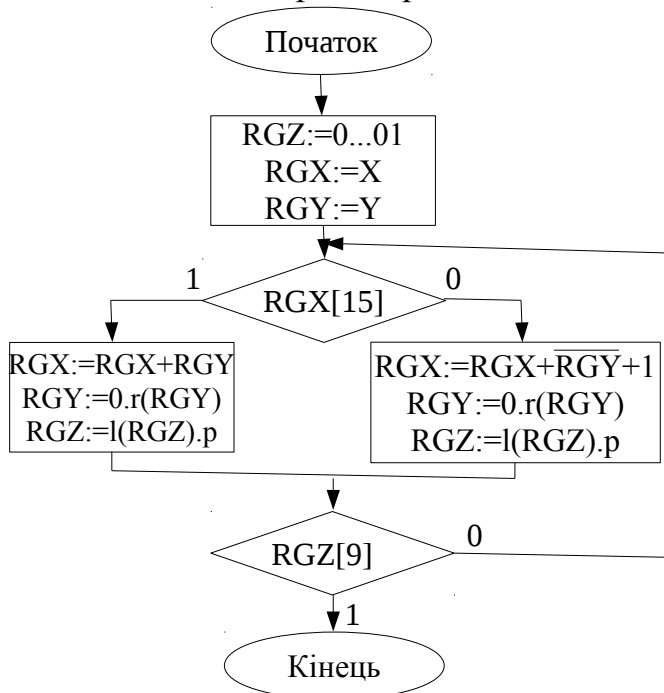
$X = ,1000001$

$Y = ,1110101$

2. Операційна схема для мого способу ділення

3. Змістовний мікроалгоритм

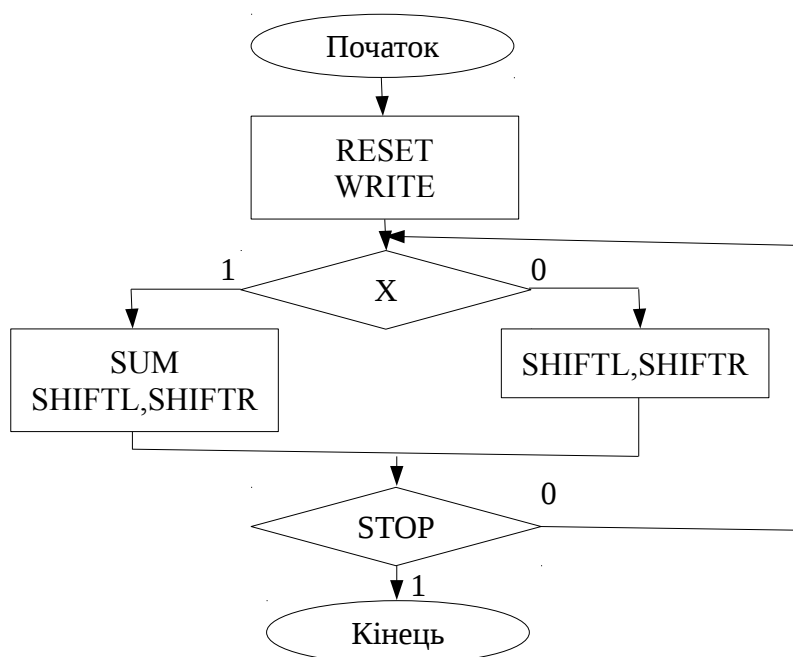
4. Логічне моделювання за допомогою таблиці станів

Такт	RGZ	RGX	RGY	RGZ[n+1]	Мікрооперації
0	000000001	010000010000000	011101010000000	0	RGX:=X, RGY:=Y, RGZ:=0...01

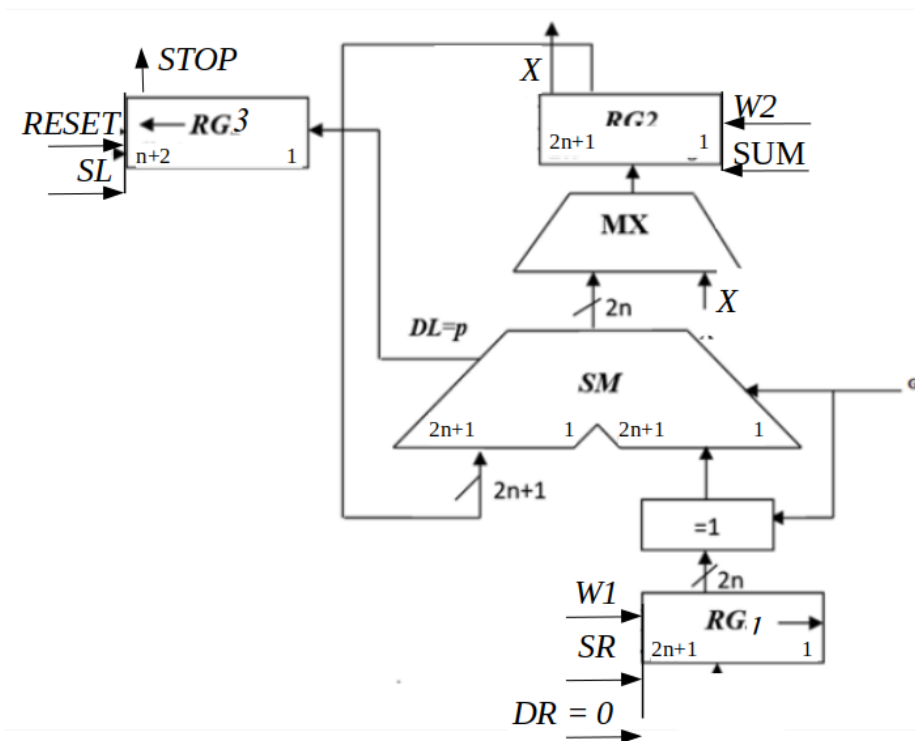
1	000000010	+100010110000000 110011000000000	001110101000000	0	RGX:=RGX+RGY+1, RGY:=0.r(RGY), RGZ:=l(RGZ).p
2	000000101	+001110101000000 000001101000000	000111010100000	0	RGX:=RGX+RGY, RGY:=0.r(RGY), RGZ:=l(RGZ).p
3	000001010	+111000101100000 111010010100000	000011101010000	0	RGX:=RGX+RGY+1, RGY:=0.r(RGY), RGZ:=l(RGZ).p
4	000010100	+000011101010000 111101111110000	000001110101000	0	RGX:=RGX+RGY, RGY:=0.r(RGY), RGZ:=l(RGZ).p
5	000101000	+000001110101000 111111110011000	000000111010100	0	RGX:=RGX+RGY, RGY:=0.r(RGY), RGZ:=l(RGZ).p
6	001010001	+000000111010100 000000101101100	000000011101010	0	RGX:=RGX+RGY, RGY:=0.r(RGY), RGZ:=l(RGZ).p
7	010100011	+111111100010110 000000010000010	000000001110101	0	RGX:=RGX+RGY+1, RGY:=0.r(RGY), RGZ:=l(RGZ).p
8	101000111	+111111111000110 000000010000010	000000000111010	1	RGX:=RGX+RGY+1, RGY:=0.r(RGY), RGZ:=l(RGZ).p

Результат: Z = 0.1000111

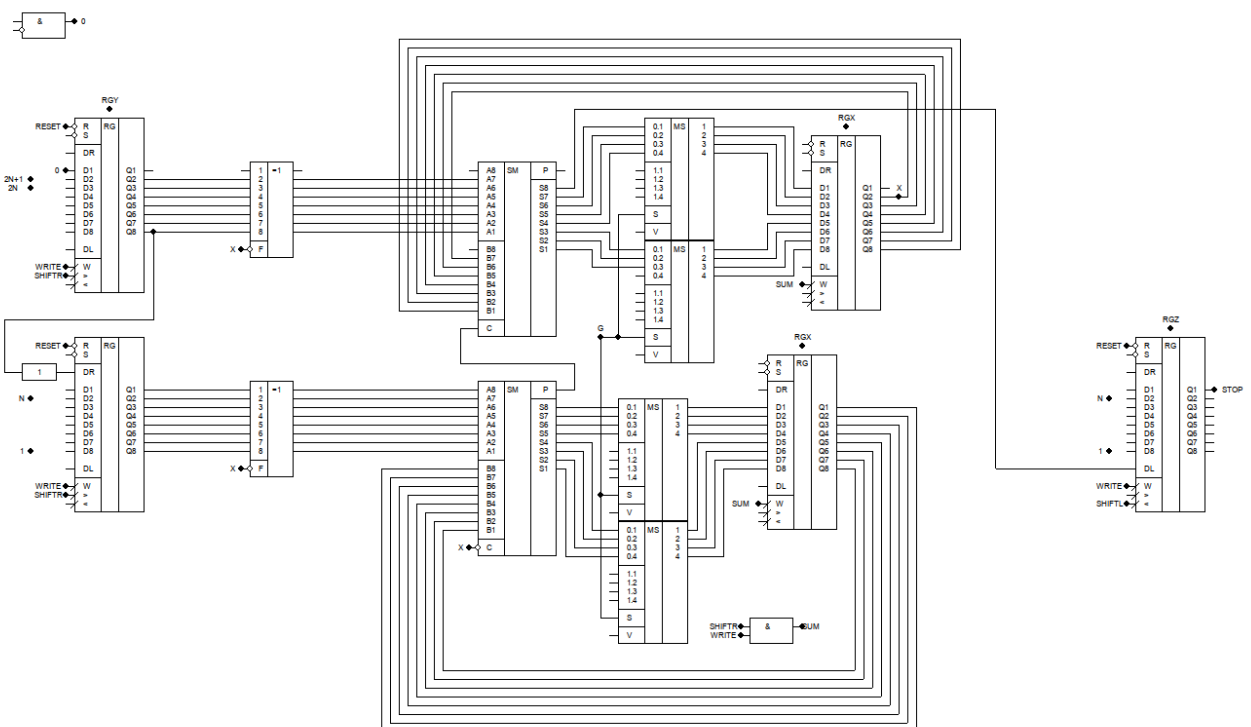
5. Структурний мікроалгоритм

6. Функціональна схема

7. Схема в AFDK

8. Висновок

Під час виконання даної лабораторної роботи я освоїв навички побудови функціональних схем для ділення двох двійкових чисел, зокрема досконало вивчив другий спосіб ділення чисел.